

Til Kulturtanken
v/Øystein Strand

Oslo, 21.04 2020

Kunstnernettverket er bekymret for konsekvensene av DKS-avlysninger

Kunstnernettverket samler 20 landsomfattende organisasjoner som representerer skapende og utøvende kunstnere i Norge. Samlet har disse forbundene om lag 29 000 medlemmer. Nettverket arbeider med kunstnerpolitikk, med særlig vekt på kunstneres inntektsforhold, sosiale rettigheter, stipend, vederlag og opphavsrett.

Rett før påske mottok Kunstnernettverket informasjon om at det ikke vil dekkes honorar for noen av de avtalte turneene i DKS som eventuelt kanselleres fra og med 4. Mai. Kunstnerne ville bli varslet med kun to ukers frist dersom jobben avlyses. Etter reaksjoner fra både fylkeskommuner og utøvere har Kulturtanken nå lagt seg på en mer moderat linje. På nettsidene til Kulturtanken i går uttaler direktøren:

– Etter dialog med flere fylkeskommuner og med Kulturdepartementet på bakgrunn av reaksjoner fra både fra politisk hold og fra DKS-utøvere ser vi at det i noen situasjoner vil være både rimelig og riktig å videreføre praksis med å utbetale honorar i henhold til avtale ut inneværende skoleår, sier direktør i Kulturtanken, Øystein Strand.

Vi setter pris på at Kulturtanken inntar en mer fleksibel holdning. Det presiseres imidlertid ikke hvilke situasjoner det siktes til, som kan gi grunnlag for å utbetale honorar, så dette overlates til den lokale arrangørens skjønn.

Avtalt inntekt forsvinner

Selv om varslingsfrist på 14 dager er i tråd med avtalen mellom Creo og KS, opplever Kunstnernettverket den korte varslingsfristen som problematisk. Vi er også bekymret for høstens turneer i DKS, siden det virker lite sannsynlig at skolene vil åpne for forestillinger og konserter i gymsalene, selv om skolene gradvis åpner. Dette kommer i tilfelle til å sette svært mange kunstnere i en vanskelig økonomisk situasjon. Selv om kunstnere er omfattet av den ekstraordinære inntektssikringsordningen for næringsdrivende, vil dette ikke på langt nær dekke opp for inntektstapet ved bortfalt honorar. Få kunstnere har gjennomsnittlig personinntekt fra næring som nærmer seg nivået på DKS-honoraret. Flere vil også falle utenfor den nye ordningen, fordi de har hatt en personinntekt i næring på mindre enn kr. 75.000. For mange er det store utgifter forbundet med kunstnerisk virke. Dette gir store fradrag i næring, og dermed lave personinntekter. DKS-turneene utgjør størstedelen av inntektene for mange kunstnere. Avlysninger på kort varsel får derfor svært alvorlig økonomiske konsekvenser for den enkelte kunstner.

Tallenes tale

Kunstneres gjennomsnittlige pensjonsgivende inntekt fra sitt kunstneriske virke er lav. Levekårsundersøkelsen fra 2013 dokumenterer at det ikke er noen kunstnergrupper som har over kr 300.000,- i gjennomsnittlig årsinntekt. For mange utgjør turneer i DKS hovedtyngden av deres inntjening, med dagens dagshonorar på kr 5016,-. Den alternative utbetalingen fra NAVs inntektssikring for næringsdrivende er 80 prosent av gjennomsnittet siste 3 år. Eksempelvis vil en gjennomsnittlig kunstner med 300.000,- i årsinntekt, få årsutbetalingen satt til 240.000,- Dagsbetalingen blir da kr 923,- (med divisor 260 som benyttes i Staten). *Dette utgjør bare ca. 17 prosent av det dagshonoraret de ville mottatt om turneen ikke var avlyst.* Det er en fattig trøst (bokstavelig talt) at turneen kan bli utsatt. En dag med 17 prosent av

WWW.KUNSTNERNETTVERKET.NO POST@KUNSTNERNETTVERKET.NO

NORSKE BILLEDKUNSTNERE | NORSKE KUNSTHÅNDVERKERE | FORBUNDET FRIE FOTOGRAFER | GRAFILL | DEN NORSKE FORFATTERFORENING | NORSKE BARNE- OG UNGDOMSBOKFORFATTERE
NORSKE DRAMATIKERES FORBUND | NORSK OVERSETTERFORENING | NORSK FAGLITTERÆR FORFATTER- OG OVERSETTERFORENING | MUSIKERNES FELLESORGANISASJON | GRAMART
NORSK KOMPONISTFORENING | NOPA - NORSK FORENING FOR KOMPONISTER OG TEKSTFORFATTERE | NORSK SKUESPILLERFORBUND | NORSK SCENEINSTRUKTØRFORENING
NORSKE SCENOGRAFER | NORSKE DANSEKUNSTNERE | NORSK FILMFORBUND | NORSKE FILMREGISSØRER | NAVIO- NORSK AUDIOVISUELL OVERSETTERFORENING

planlagt inntekt kommer aldri tilbake som en normalarbeidsdag, og husleien skal betales. Kunstneren risikerer også at hen ikke kan gjennomføre turneen på et senere tidspunkt, fordi det kan komme i konflikt med andre tidligere avtalte oppdrag.

Lønn versus honorar i krisetid

Koronakrisen tydeliggjør også problemet med at fylkeskommunene nå utelukkende betaler kunstnerne som oppdragstakere. Som lønnstakere ville kunstnerne vært betydelig bedre dekket av velferdsstatens sikkerhetsnett, både ved avlysning av turneer og ved eventuelt pass av egne barn eller egen sykdom. Kunstnernettverket vil igjen understreke viktigheten av at kunstnerne ansettes på lønnskontrakter der arbeidsforholdet tilsier dette.

Digitalt tilbud krever gode kontrakter på opphavsrett

Kunstnernettverket stiller seg i utgangspunktet positivt til at kulturtilbud distribueres digitalt gjennom DKS i denne spesielle situasjonen. Vi ønsker også best mulig kunst tilgjengelig for elevene i denne perioden. Vi minner imidlertid om at dette vil innebære en ny type tilgjengeliggjøring etter åndsverksloven, og at alle rettighetshavere i henhold til loven har krav på rimelig vederlag. Vi noterer at Kulturtanken har inngått avtale om rettighetsoverdragelse med noen forfattere. Vi lurer i den forbindelse på om det er Kulturtanken, den enkelt fylkeskommune/kommune eller KS som er riktig avtalepart når rimelig vederlag skal fremforhandles innenfor DKS. Digitalt innhold som tilgjengeliggjøres for elever i en periode med hjemmeskole skal heller ikke automatisk bli liggende på Kulturtankens sider når skoledagen vender tilbake til normalen. I Kulturtankens avtaler med kunstnere og kompanier er det svært viktig at avgrensninger i tilgjengeligheten inngår i kontraktsgrunnlaget.

Forslag til håndtering av avlysninger

Kunstnernettverket er enig i at dersom skolene er åpne og forsvarlig smittevern kan opprettholdes, er det bra å kunne gjennomføre DKS-prosjekter i henhold til plan, eventuelt tilrettelagt med justerte gruppestørrelser og annet. Men for mange turneer vil dette likevel ikke være mulig. Våre anbefalinger vil være at avlysningstidspunktet settes til 21 dagers varsling i denne perioden, og at Kulturtanken søker å finne en løsning der det kan utbetales en form for honorarkompensasjon som i større grad begrenser inntektstapet til de kunstnerne som får avlysninger i denne perioden grunnet covid-19. Dersom dette, med statlige midler, kan kanaliseres gjennom Kulturtanken og fylkeskommunene, vil det være langt mer hensiktsmessig enn å sende alle disse kunstnerne til et allerede fullstendig overbelastet NAV med lange behandlingstider og svært lave erstatningssummer.

På vegne av Kunstnernettverkets DKS utvalg,
vennlig hilsen

Knut Alfsen